

INSTITUT ZA
REHABILITACIJU

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА РЕХАБИЛТАЦИЈУ
БЕОГРАД
СЛУЖБА ЗА БАЛНЕОКЛИМАТОЛОГИЈУ

Ер. 18/2020

30.10.2020. год.

Kompletna fizičko – hemijska analiza
vode iz hidroermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08
Banje Ždrelo

Beograd, oktobar 2020.godine

INSTITUT ZA
REHABILITACIJU

Sadržaj:

Predmet.....	1
Opis lokaliteta.....	2
Analiza dobijenih rezultata kompletнog ispitivanje vode iz hidrotermalne buшotine (bunara) oznake BGG-1/08.....	3
Mišljenje o terapijskoj vrednosti vode iz hidrotermalne buшotine (bunara) oznake BGG-1/08.....	5
Indikacije za upotrebu.....	6

Prilozi:

- Rezultati fizičko-hemijskog sastava vode
- Rezultati ukupne alfa i beta aktivnosti

Predmet: Kompletna fizičko – hemijska analiza vode iz hidroermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08

Ugovorom o pružanju usluga br. 01-1163-1/20 iz 20.08.2020. godine između Instituta za rehabilitaciju Beograd, Sokobanjska 17, koga zastupa direktor prim. dr. Snežana Kostić i Voda Sinđelić doo RUC Ždrelo koga zastupa direktor Dalibor Kostić dogovorena je kompletna fizičko-hemijska, toksikološka i analiza radioaktivnosti vode iz hidroermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08, kao i davanje stručnog mišljenja o terapijskoj vrednosti ispitivane vode.

Dana 01.09.2020. godine stručna ekipa Instituta za rehabilitaciju, Dr Zoran Đurić, subspec. balneoklimatolog i Ana Jovanović, specijalista medicinske biohemije, šef laboratorije Instituta, uradila je na licu mesta odgovarajuće terenske analize iz vode iz hidroermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08. Tom prilikom uzeti su i neophodni uzorci vode za obavljanje kompletnih fizičko hemijskih i toksikoloških analiza kao i uzorci za utvrđivanje radioaktivnosti.

Prilikom izvodjenja terenskih analiza dan je bio sunčan sa temperaturom vazduha od 26°C.

Kompletna ispitivanja fizičko – hemijskog sastava donetih uzoraka mineralne vode urađena su u laboratorijama Instituta za zaštitu zdravlja „Dr. Milan Jovanović Batut“ a ispitivanje radioaktivnosti izvršeno je u Institutu za medicinu rada i radiološku zaštitu „Dr. Dragomir Karajović“. Rezultati analiza prikazani su na posebnim obrascima koji se prilaže uz ovaj izveštaj kao i stručno mišljenje o terapijskoj vrednosti ispitivanog uzorka vode.

Analiza dobijenih rezultata kompletног ispitivanja vode iz hidrotermalne buшotine (bunara) oznake BGG-1/08

I Organoleptički: voda je bila bistra, bezbojna, blagog mirisa na H₂S.

II Fizički, fizičko – hemijski pokazatelji:

1. Temperatura: ispitivane vode iznosila je 41°C pri temperaturi vazduha od 21°C što je svrstava u kategoriju hipertermnih voda.

2. ph vrednost: je 7.0 i daje neutralnu reakciju.

3. Mineralizacija: ukupna mineralizacija iznosi 0,5877 g/l, a suvi ostatak na 180°C je 0.408 g/l – što je svrstava u kategoriju oligomineralnih voda.

III Hemijske karakteristike:

1. Katjoni: Među katjonima dominanti su Kalcijuma (Ca++) 49, 6385, Natrijuma (Na +) 25,6862 milival%, Magnezijuma (Mg++) 23,0436 milival%

2. Anjoni: Anjonski sastav karakterišu joni hidrokarbonata (HCO⁻³) 77,9993 milival%

3. Slabi elektroliti

Metasilicijumova kiselina je zastupljena sa 0,0378 g/L i

Metaborna kiselina sa 0,0009 g/L.

4. Rastvoren gasovi

U ispitivanoj vodi vodonik – sulfid (H₂S) je blago prisutan 0,00028 g/l.

IV Fiziološki aktivne mikrokomponente i toksički elementi

Koncentracija svih elemenata je bila u granicama normale

V Radioaktivnost

Na osnovu dobijenih rezultata ispitivanja ukupne alfa, beta radioaktivnosti kao i gamaspektrometrijske analize zaključeno je da su dobijene vrednosti u skladu sa pravilnikom o kvalitetu i drugim zahtevima za prirodnu mineralnu vodu (Sl. Gl. RS. 36/18/(član 6)) te se ova voda može koristiti u balneološke svrhe (original rezultata u prilogu).

VI Kategorizacija

Na osnovu rezultata kako terenskih tako i laboratorijskih fizičko – hemijskih analiza, kao i analiza radioaktivnosti može se zaključiti da ispitivana voda iz hidroermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08 Banje Ždrelo, pripada kategoriji **neutralnih oligomineralnih hipertermi**.

VII

Mišljenje o terapijskoj vrednosti vode iz hidrotermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08

Voda iz hidrotermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08 je oligomineralna voda jer joj je ukupna mineralizacija 0,5877 g/l, a suvi ostatak na 180°C iznosi 0,408 g/l.

Dominantni joni su: kalcijum, natrijum i magnezijum od katjona, a hidrokarbonati od anjona.

Radi se o kvalitetnoj oligomineralnoj vodi, posmatrano sa balneoterapijskog aspekta, zahvaljujući povoljnom anjonsko-katjonskom sastavu.

Voda je imala dominantne jone kalcijuma, natrijuma i hidrokarbonata kao i manje količine vodonik-sulfida koji se dobro resorbuje preko kože kupanjem i ispoljava lekovito dejstvo, naročito kod reumatskih, kožnih, ginekoloških i neuroloških oboljenja.

Voda ima visoku temperaturu od 41°C koja omogućava rashlađivanje do željenih temperatura i primenu u okviru hidroterapije, zavisno od indikacija za upotrebu.

Zbog svojih specifičnih fizičko-hemijskih karakteristika ova mineralna voda se može koristiti kao pomoćno lekovito sredstvo u sklopu balneoterapije i rehabilitacije.

Indikacije za upotrebu kupanjem

A) Bolesti lokomotornog aparata

1. Zapaljeni reumatizam

- reumatoidni artritis (faza smirenog zglobnog zapaljenja)
- Behterevljeva bolest.

2. Degenerativni, zglobni i vanzglobni reumatizam

- artroze, spondiloze, fibroziti, mioziti, tendiniti i dr.

3. Posledice trauma i stanja posle preloma kostiju i hirurških intervencija na koštano-zglobnom sistemu

B. Ginekološka oboljenja

- a) zapaljenja nespecifične prirode u smirenom stanju
- b) ovarijalne disfunkcije
- c) izvesni oblici steriliteta u prvom redu zapaljenskog i endokrinog porekla.

C. Neurološka oboljenja

- a) Bolesti perifernog nervnog sistema - neuralgije, stanja posle povreda perifernih nerava, polineuropatije
- b) Bolesti centralnog nervnog sistema - stanja posle CVI, Parkinsonova bolest

Što se tiče kontraindikacija treba se pridržavati opšte prihvaćenih kontraindikacija za sprovodjenje balneoterapije.

Napominjemo da je neophodno redovno kontrolisanje bakteriološke ispravnosti vode, shodno zakonskim propisima.

Elaborat izradio

Dr Zoran Đurić

subspec. balneoklimatologije

Dr Zoran Đurić
спец. физикалне и реабилитације
200409

Stručni saradnik

za balneoklimatologiju

Dr.sc.med. Mojsije Andić

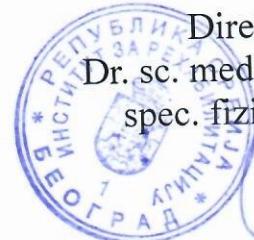
spec. interne medicine

subspec. balneoklimatologije

Direktor Instituta

Dr. sc. med. Snežana Kostić
spec. fizikalne medicine

Služba za balneoklimatologiju

hidrotermalna bušotina (bunar) oznake BGG-1/08
Banje Ždrelo

Datum analize: 01.09.2020.god. Analizu izvršila: Dr Ana Jovanović spec. klin. biohemije	Specifična težina: 1.0005 g/cm ³ pH: 7.0 Suvi ostatak na 180° C: 0.408 g/L Temperatura vode: 41°C Temperatura vazduha: 26°C
--	--

1 LITAR VODE SADRŽI

KATJONA:	grama	milimola	milivila	milival%
Natrijuma (Na ⁺)	0.0460	2.0000	2.0000	25.6862
Kalijuma (K ⁺)	0.0031	0.0793	0.0793	1.0182
Litijuma (Li ⁺)	0.0001	0.0116	0.0116	0.1489
Amonijuma (NH ₄ ⁺)	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Kalcijuma (Ca ⁺⁺)	0.0773	1.9325	3.8650	49.6385
Magnezijuma (Mg ⁺⁺)	0.0218	0.8971	1.7942	23.0436
Stroncijuma (Sr ⁺⁺)	0.0012	0.0137	0.0274	0.3519
Mangana (Mn ⁺⁺)	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
Gvoždja (Fe ⁺⁺)	0.0001	0.0011	0.0032	0.0414
Aluminijuma (Al ⁺⁺⁺)	0.0001	0.0019	0.0056	0.0714
			7.7863	100.0000
ANJONA:				
Hidrokarbonata (HCO ₃ ⁻)	0.3290	5.3934	5.3934	77.9993
Hlorida (Cl ⁻)	0.0058	0.1634	0.1634	2.3628
Bromida (Br ⁻)	0.0001	0.0006	0.0006	0.0090
Jodida (J ⁻)	0.0005	0.0039	0.0039	0.0570
Fluorida (F ⁻)	0.0004	0.0226	0.0226	0.3273
Nitrata (NO ₃ ⁻)	0.0005	0.0081	0.0161	0.2333
Fosfata (HPO ₄ ²⁻)	0.0001	0.0010	0.0021	0.0301
Sulfata (SO ₄ ²⁻)	0.0630	0.6563	1.3125	18.9812
			6.9147	100.0000
SLABIH ELEKTROLITA:				
Metasilicijumove kiseline	0.0378			
Metaborne kiseline	0.0009			
ZBIR SVIH ČVRSTIH RASVORENIH SASTOJAKA:	0.5877			
GASOVA:				
Slobodnog ugljen-dioksida (CO ₂)	0.075			
Slobodnog vodonik-sulfida (H ₂ S)	0.00028			
HEMIJSKE KARAKTERISTIKE	Hemijski sastav vode karakterišu: natrijum, kalcijum, magnezijum i hidrokarbonati. Ukupna koncentracija N/1000: 14,7 ; Na:2,0; Ca: 3,87; Mg:1,8; HCO ₃ ⁻ : 5,4 Vodu karakteriše i slabo prisustvo vodonik sulfida (0.00028g/L)			
FORMULA KURLOVA	M 0.59	HCO ₃ 78	T 41 °C	
		Na 25.7	Ca 49.6	Mg 23
Kategorizacija	Voda pripada kategoriji neutralnih oligomineralnih hipertermi.			

Služba za balneoklimatologiju

**REZULTATI HEMIJSKE ANALIZE
(TEŠKI I OSTALI METALI, DRUGI HEMIJSKI ELEMENTI)**
MINERALNE VODE hidrotermalne bušotine (bunara) oznake BGG-1/08
Banje Ždrelo

Datum analize:	01.09.2020.god
NAZIV IZVORIŠTA	hidrotermalna bušotina (bunar) oznake BGG-1/08 Banje Ždrelo

ELEMENTI	NORMALNE VREDNOSTI	REZULTATI ISPITIVANJA
As	0,05	mg/L 0.040
Cd	0,01	mg/L < 0.001
Zn	5	mg/L < 0.05
Pb	0,05	mg/L < 0.005
Cu	1	mg/L < 0.05
Ni	0,01	mg/L < 0.005
Hg	0,001	mg/L < 0.001
Cr	0,05	mg/L < 0.005
Ba	1	mg/L 0.11
Be	0,0002	mg/L < 0.0005
Se	0,01	mg/L < 0.001

Da je prepis veran originalu
tvrdi i overava

Dr Ana Jovanović
spec. klin. biohemije

**SLUŽBA
ZA BALNEOKLIMATOLOGIJU**

Институт за медицину
рада Србије
“Др Драгомир Кајајовић”
Делиградска 29
11 000 Београд

Центар за радиолошку заштиту
Лабораторија за испитивање
радиоактивности
Телефон: 011/3400958
E-mail: radioekologija@institutkarajovic.rs

ATC
01-273
АКРЕДИТОВАНА
ЛАБОРАТОРИЈА
ЗА ИСПИТИВАЊЕ
SRPS ISO/IEC 17025:2006

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ
Београд, Сокобањска 17

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ УЗОРКА БРОЈ : В-129/2020

Број 02/1173-1
08.10.2020.

ОПШТИ ПОДАЦИ

Пословно име и адреса наручиоца
испитивања

Institut za rehabilitaciju
Sokobanjska 17, 11000 Beograd, Srbija
Organizacioni deo „SELTTERS“
Kralja Petra I 333, 11400 Mladenovac, Srbija
Tel: 011/8241-100

Број захтева /број уговора/датум

16-1/2020 од 03.09.2020.

Датум пријема узорка

03.09.2020.

Датум завршетка испитивања

07.10.2020.

Број завођења и датум издавања извештаја

03-4354/1 од 07.10.2020.

ОПИС УЗОРКА

Mineralna voda iz Ždrela, bunar BGG-1/08

ПОДАЦИ О УЗОРКОВАЊУ

☒ Узорак Лабораторији доставио корисник	☐ Узорковање обавила Лабораторија*
---	---

ПОДАЦИ О ИСПИТИВАЊУ

Врста испитивања	<ol style="list-style-type: none"> Мерење укупне алфа и укупне бета активности вода Гамаспектрометријско испитивање
Идентификација методе	<ol style="list-style-type: none"> SRPS EN ISO 9696 : 2017; SRPS EN ISO 9697 : 2017 IAEA Technical Report Series No. 295: 1989
Одступање у односу на методу	<ol style="list-style-type: none"> Нема Нема
Опрема којом је извршено мерење	<ol style="list-style-type: none"> Алфа бета бројач PIC-WPC-9550 HPGe детектор
Локација на којој је извршено испитивање	<ol style="list-style-type: none"> Лабораторија Лабораторија

РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА

Укупна алфа активност	(0,036 ± 0,012) Bq/kg
Укупна бета активност	(0,094 ± 0,017) Bq/kg
¹³⁷ Cs	< 0,002 Bq/kg
¹³⁴ Cs	< 0,002 Bq/kg
⁴⁰ K	(0,085 ± 0,010) Bq/kg
²³⁸ U	< 0,6 Bq/kg
²²⁸ Ra	< 0,036 Bq/kg
²²⁶ Ra	(0,10 ± 0,01) Bq/kg

<p>Институт за медицину рада Србије “Др Драгомир Кајајовић” Делиградска 29 11 000 Београд</p>		<p>Центар за радиолошку заштиту Лабораторија за испитивање радиоактивности Телефон: 011/3400958 E-mail: radioekologija@institutkarajovic.rs</p>	
---	---	--	--

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ УЗОРКА БРОЈ : В-129/2020

УСКЛАЂЕНОСТ СА ЗАКОНСКОМ РЕГУЛАТИВОМ

Измерене вредности укупне алфа и укупне бета активности, као и специфичне активности посматраних радионуклида, у достављеном узорку минералне воде **ЈЕСУ** у сагласности са законским прописом: Правилник о границама садржаја радионуклида у води за пиће, животним намирницама, сточној храни, лековима, предметима опште употребе, грађевинском материјалу и другој роби која се савља у промет, Сл. гл. РС . 36/18 (члан 6).

*Ван обима акредитације

Напомена:

1. Резултати испитивања се односе само на испитивани узорак.
2. Резултати испитивања се односе на узорак онакав је примљен.
3. Извештај о испитивању не сме да се репродукује, осим у целости и уз одобрење Лабораторије.

Испитивање извршио

Ирења Т.
др Ирења Танасковић, спец. физичке хемије,
здравствени сарадник

Испитивање одобрио

С. Ђорђевић
др Сузана Ђорђевић, спец. физичке хемије,
технички руководилац

М.П.

Крај извештаја о испитивању